SÉANCE 27

MERCREDI,
21 MARS 2018

Présidence: M. Mars Di Bartolomeo, Président • M. Henri Kox, Vice-Président

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique
   - *M. Mars Di Bartolomeo, Président*
2. 7000 - Projet de loi sur les conditions d'hygiène et de salubrité relatives à la pratique des techniques de tatouage par effraction cutanée, du perçage, du branding, cutting, ainsi que du bronzage UV
   - *Rapport de la Commission de la Santé, de l'Égalité des chances et des Sports: M. Georges Engel*
   - *Discussion générale: Mme Françoise Hetto-Gaasch, M. Gusty Graas, Mme Josée Lorsché, M. Fernand Kartheiser, M. Marc Baum*
   - *Prise de position du Gouvernement: Mme Lydia Mutsch, Ministre de la Santé*
   - *Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel*
3. Ordre du jour
   - *M. Mars Di Bartolomeo, Président*
4. Débat d'orientation sur le gaspillage alimentaire
   - *Exposé: M. Laurent Zeimet (dépôt d'une motion) (interventions de M. André Bauler, Mme Nancy Arendt, M. Alex Bodry et M. Gusty Graas)*
   - *Débat: M. Frank Colabianchi (dépôt d'une motion), M. Franz Fayot, M. Gérard Anzia, M. Roy Reding, M. Marc Baum*
   - *Prises de position du Gouvernement: M. Fernand Etgen, Ministre de l'Agriculture, de la Viticulture et de la Protection des consommateurs (intervention de M. Laurent Zeimet), Mme Lydia Mutsch, Ministre de la Santé (intervention de Mme Octavie Modert), Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement*
   - *Vote sur la motion 1 (adoptée)*
   - *Vote sur la motion 2 (adoptée)*

Au banc du Gouvernement se trouvent: M. Fernand Etgen, Mme Lydia Mutsch et Mme Carole Dieschbourg, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.05 heures)

1. Ouverture de la séance publique

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- E schéine gudde Mëtteg! Ech maachen heimat eis Sëtzung op a gesinn, dass d'Regierung keng Kommunikatiounen ze maachen huet.

Mme Lydia Mutsch, *Ministre de la Santé.*- Neen, Här President.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci, Madamm Gesondheetsministesch.

Mir géifen dann direkt zu lech kënnen iwwergoe mam Projet de loi 7000, der Reglementéierung vun Tätowéierungen oder vum Tätowéieren, Piercingen a Solarien. D'Wuert huet de Rapporteur, den Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

2. 7000 - Projet de loi sur les conditions d'hygiène et de salubrité relatives à la pratique des techniques de tatouage par effraction cutanée, du perçage, du branding, cutting, ainsi que du bronzage UV

Rapport de la Commission de la Santé, de l'Égalité des chances et des Sports

M. Georges Engel *(LSAP), rapporteur.*- Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Hären: «Donnez un feutre à un enfant et il s'écrira sur la peau!» Jo, Tätowéierungen ënner all hire Formen oder Zeechnungen op der Haut oder fir sech ze verschéineren, dat ass, wéi et schéngt, jo dann e Phenomeen, dat ee vu kleng un a sech huet a wat och ëmmer méi an der Moud ass.

D'Hygiène, d'Kontroll an d'Protektioun vun de Bierger an de Mineuren, dat sinn dann déi grouss Linne vun dësem Projet de loi, deen ech lech däerf als Rapporteur virstellen.

Jo, Tätowéierungen, där ginn et scho laang. Laang huet d'Gletschermumie Ötzi als deen eelste Fund mat Tattooe gegollt. Iwwer 60 Tattooen, geometresch Formen, Linnen a Punkten, sinn op deem Kierper ze fannen. Déi eelste bekannten Tätowéierungen haut ginn awer op déi 5.351 Joer al Mumien - elo soen ech, et ass en uewerägyptescht Duerf, an ech weess elo net, wéi een dat richteg ausschwätzt, ech liesen et elo emol esou of, wéi et hei steet - aus Gebelein zréckgefouert. 5.351 ass also deen eelste Fund.

Et ass also scho frappant, wéi laang et déi Tätowéierkultur gëtt. An et ass och frappant ze gesinn, wéi dës Tätowéierkultur sech an alle Regiounen op der Welt, an allen Natiounen, deenen ziviliséiertsten an deene manner ziviliséierten, bei Mann a bei Fra duerchgesat huet.

Déi wuel schändlechst a schrecklechst Episod vum Tatouage ass nach net esou laang hier. De Prisonéier vun Auschwitz-Birkenau gouf eng Nummer ageritzt, déi se och hiert Liewe laang, wa se dann iwwerlieft hunn, un déi schrecklech Episod vun hirem Liewen erënnert huet.

Bis an d'80er Joren huet een d'Leit mat den Tattooen éischter am Ënnergrond, an de Milieue vun der Konscht, vun der Musek oder och an deene méi defavoriséierte Milieue fonnt. De Kult ronderëm dës Persounen an eis Gesellschaft, déi ëmmer méi no Individualitéit sicht, hunn dëse Phenomeen awer ëmmer méi populär gemaach.

Engem Sondage vun 2017 no si 14% vun de Fransousen tätowéiert. An der Alterskategorie vu 25 bis 34 Joer sinn et der iwwer 20%, dovunner 16% Fraen an 10% Männer. Der Etüd Harris no sollen an Amerika 16% vun der Populatioun tätowéiert sinn, wat ëmmerhi 40 Millioune Leit ausmécht, an dovu 36% vun deene 18- bis 25-Järegen a 40% vun deene 26- bis 40-Järegen. Et ass also e Phenomeen, deen ee bal schonn net méi als Randphenomeen oder iwwerhaapt net als Randphenomeen ka bezeechnen. Also, wa 40% vun enger Alterskategorie vu 26 bis 40 Joer tätowéiert sinn, dann ass dat scho kee klenge Phenomeen méi.

Sech tätowéiere loossen, ass en Agréff an dat gréisst Organ, wat de Mënsch huet, näämlech d'Haut. Et ass also net liichtfankeg domadder ëmzegoen an et ass deemno wichteg, dass mer haut e Gesetz stëmmen, dat eng Rei Konditioune regelt, ënnert deenen tätowéiert oder gepierct duerf respektiv muss ginn.

Et geet eis also hei drëms, d'Risike vun Infektiounen, Krankheeten an Allergien, ganz schlëmme Krankheete wéi dem Sida, wéi der Hepatitt, ze verhënneren, andeems een de Risiko op e Minimum reduzéiert. Mir kommen heimadder och enger Demande vum Secteur no fir méi Reglementatioun, Formatioun a Regelen. Et ass also u sech e bluttnoutwendegt Gesetz, wat scho laang iwwerfälleg ass a wat engem Secteur, deen absolutt am Opschwong ass, déi noutwendeg Sécurité juridique gëtt, fir kënne sengem Beruff nozegoen, an et gëtt dem Client eng Sécherheet, dass den Agréff a gudde Konditiounen a mat deenen néidege Viraussetzunge gemaach gëtt.

Nieft dem Tätowéieren an dem Pierce schwätzt dëst Gesetz sech dann och fir nei Regelen aus fir de Cutting an de Branding. Ech schwätzen hei net vum Nation Branding! Branding ass déi Technik, bei där d'Haut verbrannt gëtt an d'Läinzeechen eng Zeechnung dann op der Haut erginn. De Cutting ass d'Technik duerch Schneide vun der Haut, wou d'Läinzeechen dann och eng Zeechnung formen.

Nieft den Technike vum Tätowéieren, Piercen, Cutten a Branding geet et hei am Gesetz awer net nach ëm aner Techniken, déi och utiliséiert ginn, wéi zum Beispill den „3D body art", den „transdermal implant", den „tongue split" oder och d'Zongsplécke genannt, d'Schläife vun den Zänn, d'„bagel heads" oder nach aner Aart a Weisen, wéi ee säi Kierper ka veränneren. Et ginn do déi onméiglechst Aart a Weisen. Deen ee fënnt dat schéin, deen anere fënnt et manner schéin.

All dës Agréffer, déi ech elo virdru genannt hunn, si medezinnesch Akten a mussen duerfir och am Spidolsmilieu gemaach ginn a si reservéiert fir d'Professionels de la santé a ginn dann deemno och iwwert déi spezifesch Texter geregelt.

Hei am Gesetz geet et och net ëm d'Konscht vum Tätowéieren u sech selwer, ëm d'Zeechnung, ëm dat, wat tätowéiert gëtt, ëm de kënschtlereschen Aspekt also, mä hei gi just d'Konditioune festgehalen, déi mussen assuréiert sinn, wann ee sech tätowéieren oder pierce léisst.

Ausserdeem regele mer hei déi sougenannte Sonnestudioen: wéi eng Apparater duerfe gebraucht ginn, an och d'Formatioun, déi de Bedreiwer vu sengem Studio muss hunn. D'Solarie ginn, wéi gesot, dann och hei reglementéiert, esou wéi dat och an eisen Nopeschlänner de Fall ass. Si mussen hir Aktivitéit beim Ministère umellen a sech deenen neien Dispositioune vum Gesetz konforméieren.

Geregelt gëtt also, wéi een Apparat mat wéi enger UV-Stäerkt duerf an engem Sonnestudio gebraucht ginn, dass déi Persounen, déi dëst ubidden, eng Formatioun vun aacht Stonne mussen hunn, dass de Benotzer muss e Schutzbrëll ugebuede kréien, dass keng Déieren dierfen an dëse Raim sinn an dass och net do dierf giess ginn. Festgehale gëtt och, dass keng Solarien u Mannerjäreger dierfe verkaaft ginn.

Déi praktesch Modalitéite ginn dann an engem Règlement grand-ducal festgehalen. D'Apparater mussen engem Contrôle technique vun enger spezialiséierter Firma ënnerleien.

Wat d'Tätowéieren, d'Piercen, de Cutting an de Branding ugeet, esou muss d'Material, wat dofir gebraucht gëtt - dat schéngt engem normal ze sinn, mä et ass awer gutt, wann een dat hei präziséiert - sterill sinn, d'Lokaler musse propper sinn an och exklusiv fir dat gebraucht ginn, fir wat se virgesi sinn, näämlech d'Tätowéieren, d'Piercen, d'Cutten oder d'Branden. D'Material muss uerdentlech stockéiert ginn. Och dat gëtt an dësem Gesetz geregelt. An an dëse Raim dierf, grad wéi bei de Solarien, net am Sall gefëmmt oder giess ginn, an et dierfe sech och keng Déieren do ophalen, an d'Hänn mussen och hygienesch propper sinn.

Den Tätowéierer, Piercer an esou weider muss eng Formatioun vun 21 Stonne maachen, muss säi Client iwwert d'Risiken opklären, iwwert d'Irreversibilitéit vu verschiddenen Akten, iwwert d'Allergien an d'Infektiounen, d'Niewewierkungen, d'Läinzeechen, déi kënnen optrieden, wann een dat dann net virdru scho wousst. Hie muss sech de schréftleche Consentement éclairé vu sengem Client huelen.

Am Gesetz gëtt och de Mindestalter vu 16 Joer festgehalen, fir sech tätowéieren oder piercen ze loossen. Mat 16 Joer brauch een eng Autorisation parentale, ab 18 kann een da mat sengem Kierper maachen, wat een da fir richteg fënnt. Dës Bestëmmung koum op, well d'Angscht ausgedréckt gouf, et kéinten Eltere ginn, déi hir kleng Kanner kéinten tätowéiere loossen, an de Gesetzgeber emol keng Méiglechkeet hätt, dat ze verhënneren.

Och wann dat fir mech theoretesch och méiglech ass, da muss een awer soen, dass bis haut hei zu Lëtzebuerg keen esou e Fall bekannt ass. Ech sinn awer haut, elo viru Kuerzem eppes Besseres beléiert ginn: Et gëtt effektiv Leit, déi dann hir Kanner scho mat aacht Joer tätowéieren. Herno geet nach eng Spriecherin dorobber an. Fir mech war et also héchst onwahrscheinlech, datt et dat géif ginn. Mä apparemment gëtt et dat jo dann awer.

Fir also awer géint all Eventualitéit gewappnet ze sinn, hu mer eis dann an der Kommissioun och op e Mindestalter gëeenegt. Ënner 18 Joer ass awer de Branding an de Cutting verbueden. Eng Ausnam gëtt beim Piercing dann awer gemaach. Déi virgenannte Konditioune gëllen net fir d'Pierce vum Ouerläppchen, vum Lobule vum Ouer. Dee kann och weider vun de Bijoutiere gestach ginn, esou wéi dat bis elo och de Fall war.

Mir hunn eis an der Kommissioun vun de Medezinner aus dem Ministère berode gelooss a si hunn eis confirméiert, datt d'Pierce vum Ouerläppche vill manner ufälleg wär, och manner länger, gréisser Verletzunge kéint bréngen, an duerfir dës Ausnam och hei gerechtfertegt ass.

Dëst Gesetz ass, wéi gesot, op Demande vum Secteur hin erstallt ginn oder kënnt der Demande vum Secteur no, ass also op d'Fuerderunge vum Secteur agaangen, gëtt de Professionellen eng Sécherheet, fir ze schaffen, a gëtt de Clienten eng gréisstméiglech Sécherheet, fir datt dat a propperen a gesonden an opgekläerte Konditioune ka gemaach ginn.

Et ass also e wichtegt an e gutt Gesetz, wat souwuel fir deen, deen tätowéiert, wéi och deen, deen tätowéiert gëtt - an ech huelen elo emol nëmmen déi Form -, souwuel fir deen ee wéi fir deen aneren, wichteg ass an och fir deen ee wéi deen aneren eng Sécherheet bréngt.

Ech ginn heimadder och den Accord vun der LSAP an ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci och. An a Gedanken ass e sécher schonn dobäi, mä awer nach net um Wee. Deen éischten...

Ah, déi éischt Riednerin ass d'Madamm Hetto-Gaasch. Ech war op där falscher Säit.

(Hilarité)

Ech war op där falscher Säit an ech muss lech soen: Dir waart net agedroen. Madamm Hetto, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Françoise Hetto-Gaasch *(CSV), en remplacement de Mme Martine Mergen.*- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'Éischt wëll ech emol dem Rapporteur, dem Georges Engel, e grousse Merci soe fir säin explizitte Rapport.

Ech droen hei der Martine Mergen hir Ried vir. Si ass fir d'Assemblée parlementaire vum Conseil de l'Europe am Ausland. An ech soll lech och soen, dass si de Bauch déck wéi hätt, dës Ried net kënne selwer ze halen.

Schonn zanter éiweg hunn d'Mënschen den Aspect vun hirem Kierper wëlle veränneren. Et sinn esou Dekoratioune fonnt ginn aus dem Paläolithikum a schonn d'Mayaen hu sech d'Zong gepierct. Och haut gëtt nach a verschiddene Länner a Stämm e kierperlechen „Marquage" praktizéiert. Esou nennt een den Ensembel vun all dësen Techniken. A ville Kulture symboliséiert de Marquage d'Männlechkeet, de Mutt oder awer och d'Wichtegkeet vun där Persoun. An deen, deen de Marquage ausféiert, ass an deene Gesellschaften och eng ganz wichteg Perséinlechkeet.

Et ass dacks den Iwwergang vum Kand zum Mann. „An ech hu selwer a menger Praxis", schreift d'Martine Mergen, „esou Fäll gesinn, wou de Réck vum Patient gefëllt ass mat Narben a symetresche Musteren, mat Symbolfiguren. An et gëtt engem mulmeg, wann ee sech ausmoolt, wéi wéi dat muss gedoen hunn. Mä si sinn houfreg drop."

De Schmäerz ass eng Komponent vun dëse Ritualen. An och haut nach muss deen, dee sech marquéiere léisst, op d'Zänn bäissen. Esou wéi bei de reliéisen a kulturelle Ritten, wou déi jonk Männer keen Zeeche vu Schwächt däerfe weisen, esou ass et och haut nach bei deene Jonken eng Éieresaach, keng Tréin ze vergéissen.

Wat motivéiert dann elo haut d'Persounen, fir dat awer trotzdeem iwwer sech ergoen ze loossen? Abee, a verschiddene Gruppen ass et e Symbol vum Grupp, deen antätowéiert oder geritzt gëtt. Esou ass et zum Beispill an de Prisongen Traditioun oder awer och nach ënnert de Séileit. Fir verschidde Leit ass et en Eed, e Souvenir un d'Mamm, awer leider och heiansdo un e Partner, dee se net méi hunn. An do muss dann den ästhetesche Chirurg agräifen. Fir nach anerer ass et eng Moudesaach.

A Frankräich ass zanter de 60er Jore vum leschte Jorhonnert d'Zuel vun de gepiercten an den tätowéierte Leit vun 1% bis op 4% eropgaangen, a bei de Jugendleche souguer vun 12% op 35%. Bei deene Jonken ass et eng Aart Kult, zum Deel och, well se Virbiller hunn, déi hiert Zeechen ëffentlech weisen, wéi Filmstaren, Popstaren, awer och ganz vill Sportler.

Wann et also dës Praktike schonn ëmmer gouf, firwat dann driwwer legiferéieren? Nun, et ginn zwou Haaptursaachen, firwat dass dëst Gesetz néideg war.

Éischtens emol, wat d'Sonnebänken ubetrëfft: Mir wësse spéitstens säit dem Äisschmëlzen op de Polen als Konsequenz vum Klimawandel, dass d'Sonn, déi op där enger Säit esou attraktiv brong mécht, op där anerer Säit awer nociv Effekter op de Kierper an dobäi haaptsächlech op d'Haut huet. Dat geet vu Falen, gutaartege Keratose bis hin zu Karzinomen a Melanomen. Datselwecht gëllt fir d'Sonnebänken, well och si schiedlech UV-Stralen ofginn.

Besonnesch schiedlech si se dann, wann d'Apparater net um leschte Stand sinn. Well d'Offer vun de Studios de bronzage bis elo net regléiert war, mä jiddweree méi oder wéineger op sech gestallt war, esou Studioen opzemaachen, gi mer eis heimadder elo en Instrument, fir d'Equipementer ze iwwerpréiwen a fir och eng gewëssen Hygiène ze applizéieren, an awer och, fir d'Bedreiwer ze zwéngen, hir Tubë regelméisseg ze ersetzen a gegebenenfalls de Studio zouzemaachen.

Donieft mussen d'Bedreiwer och eng Formatioun suivéieren, fir iwwerhaapt emol d'Erlaabnis ze kréien, esou e Sonnestudio ze bedreiwen. D'Mineuren, deenen hir Haut nach vill méi fragill ass, wéi dat bei den Erwuessenen de Fall ass, däerfen iwwerhaapt net méi Client ginn oder sech esou UV-Apparater kafen. An och dat begréisse mir, well mer wëssen, dass och bei der beschter Technik d'UV-Strale kriibserregend sinn.

Zweetens, wat d'Tattooen, d'Piercingen, d'Brandingen an d'Cuttingen ubelaangt, ech mengen, den Här Engel hat Iech jo genau erkläert, wat dat alles ass - an ech mengen, de President, dee misst eng Kéier bei den Dokter goen, well deen nawell zimlech vill houscht de Mëtteg -, esou gëtt et och hei eng relativ rezent medezinnesch Noutwendegkeet. An dat ass d'Iwwerdroe vun ustiechende Krankheeten, Hepatitten, Aids, an dat bei onkorrekter Hygiène. Wann näämlech déi Tattoo-Nolen oder Piercingsinstrumenter net korrekt desinfizéiert ginn, wann eng Nol fir méi Clientë benotzt gëtt, da kann ee sech mat dëse Krankheeten ustiechen.

Dëse Risiko ass grad fir d'Hepatitt C immens héich. E bësse manner, awer präsent, ass de Risk fir den HIV. An et gëtt net wéineg Patienten, och an eisem Land, déi hir Krankheet bei engem Tatoueur erwëscht hunn.

Aus dëser Ursaach, also fir de virale Krankheete virzebeugen, mä och fir Hautinfektioune bakterieller Natur ze evitéieren, hu mer bei eis am Prisong en Tattoo-Studio opgemaach, well, wéi schonn uganks gesot, sinn d'Tattooen Traditiounen an alle Prisonge vun der Welt.

An d'Madamm Mergen schreift och explizitt: „Dir kënnt Iech net virstellen, wat fir Materialien d'Jonge benotzt hunn, fir sech ze marquéieren." Dëse Projet ass eisem Wëssen no eng Première an engem Prisong. De Service de médecine pénitentiaire an de Prisong selwer sinn duerfir och richteg houfreg drop.

Här President, wéi de Rapporteur et scho sot, hate mer länger Diskussiounen an de Kommissiounssëtzungen doriwwer, vu wéi engem Alter un en approuvéierten, also legalen Tattoo-Studio Jugendlecher däerf als Clienten unhuelen.

Et muss ee sech ëmmer bewosst sinn, dass esou een Tattoo en irreversibelen Agrëff an d'Integritéit vum Kierper duerstellt. Besonnesch wann e grouss ass, ass et bal onméiglech, souguer fir den ästhetesche Chirurg, fir deen Tattoo ouni Narben ewechzeoperéieren. Datselwecht gëllt fir Piercingen op gutt visibele Plazen. Wann een esou e Piercing näämlech eng Zäitchen hat an es midd ass, da behält een herno e Lach an der Lëps, am Ouer oder wou och ëmmer ee sech déi Dénger ubrénge gelooss huet.

„Ech muss Iech éierlech soen", esou d'Madamm Mergen, „dass ech menge Kanner net erlaabt hätt, esou Aktiounen ze starten." Wa se 18 Joer hunn, kann ee se net méi dovunner ofbréngen, mä mat 16 Joer ass ee sécher nach méi influençabel vu sengem Frëndeskrees, wéi een dat mat 18 ass. Esou nom Motto: „Abee, d'Marie an d'Noémie an d'Laura hunn awer och een!"

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'CSV-Fraktioun wier et en No-Go gewiescht a mir hätten d'Gesetz och net matgestëmmt, wann net déi Amendementen ugeholl gi wieren, déi Tattoo, Piercing an déi ganz Prozeduren eréischt ab 18 Joer erlaben a fir Jugendlecher tëscht 16 an 18 eng Autorisation parentale virschreiwen. Dat wier schued gewiescht, well mer de Prinzip vun engem Gesetz fir de Schutz vun de Clienten néideg, gutt a richteg fannen.

Mir waren déi Kéier net eleng mat eiser Meenung. Eis Fuerderunge sinn iwwerholl ginn. An duerfir kann ech Iech haut den Accord vun der CSV-Fraktioun zu dësem Gesetz ginn.

Une voix.- Très bien!

Mme Françoise Hetto-Gaasch *(CSV), en remplacement de Mme Martine Mergen.*- Et gëtt zwar keng Garantie, dass net awer villes an der Illegalitéit ka passéieren, mä elo hu mer op d'mannst emol ee Gesetz, wat eng gewësse Sécherheet gëtt a wat erlaabt, do ze intervenéieren, wou et Irregularitéite gëtt.

Wann ech Iech elo virwëtzeg gemaach hunn, da kënnt Der Iech eventuell nach bei folgende Kultsitten eng Iddi maachen - Dir kënnt Iech dat gären notéieren -: Deen een heescht „ModBlog", also „Mode" mat M, O, D; „Blog" mat B, L, O, G. Deen aneren ass de BME, den „Body Modification E-Zine". An dann och de Site, ganz interessant: den „Tatouages ratés".

An domadder soen ech Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci och der Madamm „Mergen-Gaasch".

(Hilarité)

Als Nächsten huet den Här Gusty Graas d'Wuert.

M. Gusty Graas *(DP).*- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, et ass scho virdrun hei gesot ginn, datt u sech zwou Mumien aus Uewerägypten duergestallt ginn als déi Mënschen, déi fir d'Éischt Tattooen un hirem Kierper haten. Ech wëll awer och nach op den Ötzi zréckkommen. Deen ass jo awer e bësse méi jonk gewiescht. Deen ass eréischt 5.300 Joer al. Mä och deen hat schonn Tätowéierungen u senge Been, an dat kann een iwwregens haut nach zu Bozen am archeologesche Museum nokucken.

Et ass eng laang Traditioun an der Geschicht vun der Mënschheet, säi Kierper, wéi gesot, ze bemolen oder och mat Schmuck ze behänken. D'Etymologie vum Wuert „tätowéieren" kënnt jo och aus der polynesescher Sprooch, an haut huet sech dat natierlech och an eise Breede ganz agebiergert. Also, dat ass ganz präsent, datt och vill Leit sech haut eben, wéi gesot, tätowéieren oder och Piercinge maachen.

Et gëtt natierlech och ganz frappant negativ Beispiller aus gewësse Kulturen. Ech wëll zum Beispill hei un déi Laanghalsfraen aus dem Myanmar erënneren, déi bewosst schonn als Kand esou Réng ronderëm den Hals gemaach kréien, fir datt hiren Hals soll laang gemaach ginn. Wat schlëmm ass, ass, datt déi haut am Fong geholl vum Tourismus och exploitéiert ginn an e bëssen esou als Duerstellungsobjet gesi ginn, wat een natierlech ënner kengen Emstänn kann akzeptéieren.

Haut gëllt et jo och als chic, vill Schmuck ze droen. Mir wëssen, datt et an eiser Kultur normal ass, datt ee Réng unhuet, oft och als Verbonnenheet zu sengem Partner, soudatt dat eng gängeg Praxis ass, déi scho Jordausenden al ass an nach haut selbstverständlech gefleegt gëtt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wann ee sech iwwer esou ee Gesetz hei seng Gedanke mécht oder och kuckt, wéi mer elo hei legiferéieren, dann ass natierlech ëmmer eng kruzial Fro, déi ee stellt: Firwat tätowéiert iwwerhaapt e Mënsch sech? Firwat mécht e Mënsch Piercingen oder och nach aner Saachen?

Bon, ech mengen, déi Fro muss ee fir d'Éischt emol deene Betraffene selwer stellen. Allerdéngs gëtt et eng Rei vun Ursaachen, déi dat erklären. De franséische Soziolog Bourdieu huet sech och ganz vill mat där Fro beschäftegt. Hie mengt ënner anerem, datt eng Gruppenzougehéieregkeet Ursaach ass, datt déi individuell Duerstellung och domadder erkennbar ass an datt awer och munchmol kënne politesch Messagen iwwert dee Wee verkierpert ginn.

Fréier war et méi Usus, datt sech a sozial méi niddrege Schichten tätowéiert ginn ass. Dat ass haut selbstverständlech scho laang net méi de Fall. Dat geet queesch duerch all Bildungsschicht an eiser Gesellschaft. A virdru si schonn e puer Statistiken hei matgedeelt ginn. Ënner anerem gëtt zum Beispill an Däitschland geschat, an ech beruffe mech hei op eng Etüd vun der Uni Leipzig, datt all Fënneften tätowéiert ass. An an Éisträich wier dat scho praktesch all Véierten.

Bon, iwwer Tätowéierungen, iwwer Piercinge kann een natierlech gedeelter Meenung sinn. Ech mengen, och eis Gesellschaft ass doranner e bësse gespléckt. Et huet ee Leit, déi fannen dat immens schéin, immens flott, immens attraktiv. Et huet een anerer, déi kréien en Zucken an d'A, wa se en Tattoo gesinn. Mä och do, wéi gesot, muss jiddwereen dat fir sech selwer entscheeden.

Et gëtt awer verschidde Praktiken, déi awer inakzeptabel sinn. Et sinn der virdru schonn e puer hei opgezielt ginn. Et si jo souguer Leit, déi net dervir zréckschrecken, fir souguer am Beräich vun hire Genitalie Piercingen unzebrénge mat all deenen negative Konsequenzen, déi dat mat sech bréngt, an da si se op eemol erstaunt, wa se da grouss gesondheetlech Problemer kréien.

Et muss een natierlech och hei ënnersträichen, datt en Tattoo net onbedéngt en Tattoo ass. An der Regel sinn dat Muster, sinn dat Biller, sinn dat Déieren. Dat ass jo u sech och an der Rei. Inakzeptabel ass awer, wann esou en Tattoo Messagë verbreet, déi op Xenophobie oder op Rassismus schléisse loossen, an da muss spéitstens de Spaass ophalen.

Ee besonneschen Aspekt an dësem Gesetz - an et ass och duerfir gutt, datt dat Gesetz hei gemaach gëtt - ass de Schutz vun de Mannerjäregen. Mir hate jo effektiv eng intensiv Diskussioun an der Kommissioun, wéi een Alter soll festgesat ginn, wou et net méi erlaabt wier, sech e Piercing oder en Tattoo ze maachen. Mir hu schlussendlech dann den Alter vu 16 zréckbehalen. D'Demokratesch Partei fënnt dat eng gutt Decisioun, well wa mer näämlech keng Altersgrenz an d'Gesetz ageschriwwen hätten, da wier et souguer theoretesch méiglech gewiescht, datt e Baby tätowéiert gi wär. A mer wësse jo, datt et leider emol ab und zu Leit ginn, déi net déi néideg Verantwortung mat sech bréngen. An dowéinst ass dat jo elo emol ganz ausgeschloss. A mir als DP sinn och domadder zefridden.

Mir begréissen och, datt e Consentement préalable muss do sinn, wann ee Jonken, deen ënner 18 ass a méi al ass wéi 16 Joer ass, datt dee muss vum Tuteur oder vun den Eltere kommen. Well och hei muss een awer drop hiweisen, datt och Kanner an och Jonker e Recht an deem Sënn hunn, datt se u sech net solle vun den Eltere praktesch heiansdo gezwonge ginn, fir sech e Piercing oder en Tattoo ze maachen, wa se nach keng 16 Joer hunn. Duerfir ass et och gutt, datt déi Virstellung vun eenzele Leit, fir déi Altersgrenz op 12 ze setzen, net zréckbehale ginn ass.

An dann ass natierlech och een anere wesentlechen Aspekt déi gesondheetlech Geforen, déi entstoe kënnen duerch Piercingen, duerch Tattooen. Et däerf ee jo net vergiessen, datt d'Pigment aus Schwéiermetallverbindunge besteet. Ech wëll och hei drop hiweisen, datt de Conseil de l'Europe iwwregens schonn den 19. Juni 2003 eng Resolutioun iwwert den Tatouage gestëmmt hat.

(Coup de cloche de la présidence)

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Ech schellen net fir Iech. Wann ech gelift! Et stéiert de Riedner onwahrscheinlech, wa Gemurmel am Sall ass. Wann ech gelift!

M. Gusty Graas *(DP).*- Merci, Här President. Déi Resolutioun gouf iwwregens den 20. Februar 2008 duerch eng nei ersat, wou dann och eng Rei Tableauen annexéiert ware vun Aminen a Substanzen, déi natierlech net däerfen an Tattoo-Faarwe verbraucht ginn.

Datt Branding a Cutting ganz verbuede ginn, ass jiddefalls eiser Meenung no net méi wéi normal. Ech mengen, och hei sinn déi gesondheetlech Konsequenzen ouni Zweifel bekannt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, geféierlech fir de Kierper si jo selbstverständlech och ze vill intensiv Sonnestralen. Mir kréie jo oft genuch matgedeelt, datt ee sech ëmmer soll acrèmen, ier een an d'Sonn geet. De Risiko fir Hautkriibs ass jo ouni Zweifel ganz grouss. Bon, natierlech zielt et an eiser Gesellschaft och als chic, brong auszegesinn. Dat bréngt dann och mat sech, datt vill Leit net nëmme Sonn am Summer opsichen oder am Wanter, mä dass se doriwwer eraus och d'Sonnebänke benotze mat all deene Konsequenzen, déi dat natierlech mat sech bréngt.

Ech mengen, d'Gefore vun den UV-Strale si jo och bekannt. An ech wëll och hei nach eng Kéier drop hiweisen, datt de Centre international de recherche sur le cancer vun der OMS d'UV-Strale vun de Sonnebänken als besonnesch kriibserregend agestuuft huet. Natierlech kënnt et och ëmmer op d'Dosis un.

Dofir begréisse mer och als DP, datt op deem Gebitt do elo méi streng reglementéiert gëtt. An datt déi Mannerjäreg eng Sonnebänk net däerfe benotzen, ass u sech och eng logesch Konsequenz.

E wesentleche Volet vun dësem Gesetz ass natierlech och d'Kontroll. Wat mécht déi beschte Legislatioun aus, wann net och kann eng gewësse Kontroll garantéiert ginn? Dowéinst ass et och wichteg, datt virun allem d'Haaptakteuren, näämlech d'Fournisseure vun deenen eenzelnen Déngschtleeschtungen, sech bewosst musse sinn, datt hir Installatioune mussen hygienesch gekuckt einwandfrei sinn. Se mussen och um leschte Stand sinn, a virun allem gëllt dat och fir dat benotztent Material. Den Artikel 4 vun dësem Gesetz lëscht jo am Detail all d'Konditiounen op, déi musse respektéiert ginn. An duerfir si jo och Strofen an deem Sënn virgesinn, wann een déi net respektéiert.

E weidere wichtegen Aspekt, deen an dësem Gesetz zréckbehale ginn ass, dat ass jo och d'Formatioun. Mir bewegen eis jo hei ouni Zweifel an engem ganz sensibele Beräich. Engersäits geet et ëm Konscht, jo! Mä et geet anerersäits natierlech och prioritär ëm d'Gesondheet. Dowéinst begréisse mer och, datt eng noutwendeg Ausbildung muss do sinn, fir ebe kënnen esou Akten ze maachen. Et huet een einfach eng ganz grouss Verantwortung.

Esou eng Ausbildung, déi jo, bon, zum Beispill fir déi, déi e Sonnestudio bedreiwen, mindestens aacht Stonne muss hunn, ass jo dann net iwwerméisseg grouss. Duerfir kann een och d'Fro hei stellen, ob net awer och eng gewësse Formation continue am Laf vun der Zäit soll stattfannen, well jo awer ëmmer erëm nei Entwécklunge kommen. Et kommen nei Entwécklungen am medezinnesche Beräich, et kommen nei Entwécklunge virun allem och um techneschen Deel.

Datt d'Bijoutieren eben elo ausgeholl ginn, wa se e Lächelche mat der Pistoul maachen, dat fannen ech eng ganz normal Entwécklung. Ech mengen, och an eiser Traditioun ass dat zënter éiweg ubruecht, datt virun allem kleng Meedercher jo am klengen Alter schonn esou e Lächelche gemaach kréien, datt se dann och spéider kënnen Ouerréng droen. An déi meescht Frae si jo frou, fir kënnen Ouerréng ze droen. Iwwregens ass dat jo haut net nëmme méi eleng eng Chasse gardée vun den Dammen. Et si jo ewell vill Hären, déi esou en Ouerrank droen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, am Resumé kann ee soen, datt dëst Gesetz jo net eleng als Zil huet, fir Verbueter auszeschwätzen, mä datt et awer och soll sensibiliséieren a virun allem d'Leit drop hiweisen, wat ka geschéien, wann ee sech, wéi gesot, tätowéiere léisst, wann een e Piercing mécht, virun allem deemno op wéi enger Plaz dat ass, datt dat awer negativ Konsequenze ka matbréngen.

Et si jo och genuch Fäll bekannt, wou jonk Leit sech virun allem am Ausland esou Tattooe maache gelooss hunn oder och Piercinge maache gelooss hunn, wou se da knapps heiheem waren a sech da grouss gesondheetlech Problemer entwéckelt hunn. Duerfir ass et, wéi gesot, fir eis och wichteg, datt eben de Prestateur de services sech och am Virfeld ganz genee bewosst muss sinn, wat deen Akt bedeit, an datt och eng schréftlech Zoustëmmung vun deem Eenzelnen, deen ebe gär esou en Tattoo oder e Piercing hätt, muss virdru gemaach ginn.

D'Sensibiliséierung ass, wéi gesot, ganz wichteg. Dowéinst mengen ech och, datt och an Zukunft do musse vill Efforte gemaach ginn, sief dat um Niveau vun de Schoulen, Maisonrelaisen, Jugendhaiser. Dat wëllt net heeschen, datt een deene Jonken an och deene manner Jonke soll verbidden, sech en Tattoo oder e Piercing ze maachen, mä et soll ee virun allem ëmmer erëm drop hiweisen, wat dat och ka bedeiten, besonnesch och fir d'Entwécklung vun engem Jugendleche bis hin, wéi gesot, wann en an d'Beruffsliewen antrëtt. Mir wësse jo ganz genee, datt och dat emol en Handicap ka sinn, wann ee sech presentéiert. Well et gëtt jo awer nach Patronen, och wa se selbstverständlech net d'Recht hunn, engem dat ze verbidden, déi et awer oft als negativ ugesinn, wann ee säi Kierper äusserlech esou verännert huet.

An dësem Gesetz kann een och eng gewëssen Äänlechkeet oder déiselwecht Logik fannen, wéi mer dat am Fëmmgesetz zréckbehalen haten, wou et och ëm de Schutz vun de Kanner gaangen ass, well nun ebe Kanner a Jugendlecher vläicht oft net déi néideg Erfahrung hunn an et och wichteg ass, datt dann Erwuessener, datt d'Politik drop hiweist, wat awer och d'Konsequenze vun deenen Akte kënne sinn.

Ech wëll och drop hiweisen, datt d'Diskussioun jo net nëmmen hei am Land, mä och soss emol gefouert ginn ass, inwiefern datt een och am öffentlechen Déngscht seng Tattooen däerf weisen. Ech wëll mech hei zum Beispill op d'Police an Däitschland referéieren, wou eng sougenannten T-Shirt-Veruerdnung awer elo gekippt ginn ass, wou et laang verbuede war, datt Leit aus der Police hir Tattooen um Aarm hunn dierfe weisen. Dat ass elo net méi de Fall. Och mir haten déi Diskussioun hei zu Lëtze-

bueg. Dann, an der däitscher Arméi, zum Beispill, däerf een u sech seng Tattooen net weisen, déi solle ganz dezent verstoppt ginn.

Bon, mä, wéi gesot, wat hei wichteg ass, ass, datt awer dat Recht nach ëmmer en individuellt Recht ass an datt och nach jiddwereen u sech mat sengem Kierper däerf maachen, wat e wëllt.

Ech géif elo ofschléissend de Merci vun der Demokratescher Partei brénge fir de Rapporteur, de Georges Engel.

Ech wëll awer och gläichzäiteg nach hannendrunhänken, Madamm Minister, datt et awer net schlecht wär, wann ee spéitstens an zwee Joer emol eng Kéier e Bilan vun dësem Gesetz géif maachen, inwiefern datt een dat Zil erreecht huet. Mä et ass e Gesetz, wat wichteg ass, wat iwwerfälleg ass, wat elo deem ganze Marché, muss ee jo soen, e Kader gëtt, an deem ee sech elo méi korrekt ka bewegen, mat dem Haaptzil, wéi gesot, nach eng Kéier, fir drop hinzeweisen, datt maximal d'Gesondheet vun deenen Eenzelne ka geschützt ginn.

Ech soen lech Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. Déi nächst Riednerin ass d'Madamm Josée Lorsché.

Mme Josée Lorsché *(déi gréng)*.- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, d'Tätowéierunge gi mat Stolz gedroen, a meeschtens ass net nëmme Geld gefloss, mä och Schweess a Blutt, fir dës faarweg Motiver op der Haut kënnen ze droen, an dat e Liewe laang.

Net anescht ass et bei Kierpermodifikatioune wéi Piercing, Branding, Cutting an aneren, déi wäit méi si wéi moudesch Accessoiren op der Haut. Si hunn eng laang Traditioun. Dat ass schonn oft widderholl ginn. A schonn zanter Jordausende sinn déi sougenannten „body modifications" en dauerhaft Symbol, wat um Kierper gedroe gëtt. Se sti fir Léift, Zougehéieregkeet a Solidaritéit oder awer fir Demut a Frëmmegkeet, mä och fir Protest a Revolt, fir Virilitéit bis hin zu der kierperlecher Brandmarkung vu Gefaangenen duerch eng Nummer.

Et hänkt ëmmer dervun of, ëm wéi een Zäitalter et sech handelt, ëm wéi eng Relioun, ëm wéi eng Kultur, ëm wéi eng Subkultur, ëm wéi eng sozial Schicht, ëm wéi ee Charaktertyp oder ëm wéi eng Modeerscheinung. Neierdéngs gesinn d'Verhalensfuerscher am Tatouage och en Instrument, fir d'Imperfektioun vum mënschleche Kierper duerch faarweg Bemolungen ze kompenséieren oder eng Liewensgeschicht ze erzielen, oder ganz einfach als Ausdrock vun Narzissmus oder vum Drang vum Kand, säi Kierper ze bemolen.

Menges Wëssens geet d'Praxis vun de Kierpermodifikatiounen zréck op d'Joer 60.000 viru Christus, wou d'Australier hir Haut mat Bemolungen ausgestatt hunn, an och déi ägyptesch Mumie waren net sielen um Kierper dekoréiert. Och ech si bei menge Recherchen natierlech op d'Gletschermumie Ötzi gestouss, déi - wéini war et? - 1991 am éisträicheschen Ötztal fonnt ginn ass, nodeems se 5.300 Joer am Äis konservéiert war a 60 Strécher um Réck gedroen huet. An aus Indien staamt eng Beschreiwung aus dem Joer 400 viru Christus, an där d'Ubrénge vu Piercingen an der Haut beschriwwe ginn. Meng Recherchen decke sech an deem Sënn mat deene vum Rapporteur a mat deene vun anere Leit.

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, et ginn net vill Traditiounen, déi esou laang iwwerlieft hunn, sech weltwäit verbreet hunn an och esou vill jonk Leit unzéien. Déi jéngst Tätowéiert, déi an der medezinnescher Fachliteratur opgetaucht sinn, hunn net méi wéi aacht Joer. A bewisenermoossen hëlt den Interessi un Tätowéierunge mat 13 Joer rapid zou. Dat ass net nëmmen de Fall an den USA, wou am Joer 2015 gutt iwwer 10% vun den Héichschoulstudenten tätowéiert waren a ganzer 55% vun de Studenten uginn hunn, datt si sech géifen tätowéiere loossen. Et zielt och fir déi européiesch Staten, wou laut rezenten Ëmfroen, jiddefalls déi rezentst, déi ech konnt fannen, 30% bis 40% vun de 25- bis 34-jährege Mënschen an 21% vun de 35- bis 54-järegen tätowéiert sinn, woubäi och interessant ass festzestellen, dat geet aus enger franséischer Etüd ervir, datt d'Sympathisante vum Front National wäit méi tätowéiert si wéi d'Sympathisante vum PS.

Dat ass einfach emol eppes, wat ech virun e puer Deeg an der Etüd gelies hunn.

(Intervention de la présidence et hilarité)

Ech kann dat nosichen. Jo, ech fannen dat erëm.

(Brouhaha)

Bei de Kanner, wou den Tatouage net iwwerall verbueden ass, si keng Zuelen ze fannen, wahrscheinlech well och do keng Ëmfroe gemaach ginn, ganz einfach.

Generell kann ee sech an dësem Zesummenhang awer froen, wéi Eltere reagéieren, wann e Kand sengem Idol duerch en Tattoo d'Treiheet wëllt schwieren an iwwerzeegt ass, et géif et och am Alter nach schéi fannen, mat engem faarwegen Einhorn op der Schëller ronderëmzelafen.

Ëm Faarf, léif Kolleeginnen a Kolleegen, geet et och beim Bräune vun der Haut ënnert dem Solarium, wou et net ëm d'Ubrénge vu Symboler geet, mä dorëms gesond, sportlech an attraktiv auszegesinn an natierlech och Wuelstand a Räichtum auszestralen. Grad wéi d'Tätowéierung, de Piercing, de Cutting an de Branding gëtt och d'Bedreiwen an d'Benotze vun de Solarie jo berechtegterweis mat dësem Projet de loi reglementéiert, well d'UV-Strale bekanntlech de Risikofaktor Nummer 1 bei Hautkriibs sinn.

De Rapporteur Georges Engel huet d'Detailer vun dësem Gesetz, vu sengen Dispositiounen erkläert, soudass ech net nach eng Kéier drop aginn, mä just emol dofir Merci soen.

Ech wéilt awer nach eng Kéier ënnersträichen, dass an dësem Projet de loi all Zorte vu Kierpermodifikatioune verbuede ginn, ausser wa se vu Medezinner ausgefouert ginn, dat heescht all déi, déi net ënnert d'Konditioune vum Branding, Piercing, Cutting an der Tätowéierung falen. Dat sinn der wierklech eng Hällewull, déi zu Lëtzebuerg zwar méi rar sinn, mä keng Ausnam sinn.

Dat sinn: d'Punchen, wou een Deel vum Gewebe ewechgeschnidde gëtt, fir e Schmucksteck amplaz ze setzen; d'Implantéiere vun elektroneschen Chippen, Metall- a Silikonplacken ënnert der Haut, fir Rimmer a Kegelen dru festzemaachen; oder awer eng dauerhaft Pigmentéierung vun der Haut; d'Injektioun vun héichkonzentréierte Kachsalzléisungen ënnert d'Haut, fir bewosst Schwellungen ze bewierken - dat sinn „bagel heads" -; d'Spaltung vun der Zong a vun den Oueren - och déi ass scho genannt ginn -, gradesou wéi d'Spatzschläife vun den Zänn, d'Ubrénge vu Juwelen an den Aen an - net ze vergiessen - d'Skarifikatioun, wou et drëms geet, der Haut dauerhaft Ziernarben zouzefügen.

All dës éischter skurill Agrëffer ginn, wéi gesot, verbueden, ausser se gi vu Medezinner ausgefouert, falls et Medezinner ginn, déi engem Mënsch säi Kierper ouni medezinnesch Indikatioun liewenslänglech wëlle veränneren.

Dat féiert natierlech zu enger net onbedeitender Fro, näämlech där, wou d'Grenz läit tëschent deene genannte Kierpermodifikatiounen an de sougenannte Schéinheetsoperatiounen oder plasteschen Operatiounen, déi grad wéi d'Kierpermodifikatiounen e rentabelt Geschäft kënne sinn, och am Spidolsmilieu.

Als Gréng si mir der Meenung, Madamm Minister, datt hei e gewëssene Klärungsbedarf besteet, well de Phenomeen vun de Schéinheetsoperatiounen alles anescht wéi harmlos ass a menges Wëssens net un Altersbeschränkunge gebonnen ass. Et ass eenzeg an eleng um Medezinner, d'Decisioun ze huelen, ob en déi Agrëffer virhëlt oder net.

Här President, ech kommen zréck bei d'Tätowéieren, d'Piercen, de Branding an de Cutting als eenzeg Kierpermodifikatiounen, déi an Zukunft jo geregelt ginn an an ausgewisene Studioe kënnen ausgefouert ginn. Dee gréisste gesondheetleche Risiko ass bekannt. E besteet aus onsterillen Instrumenter, déi de Client mat ustiechende Krankheete kënnen infizéieren, mä och duerch d'Personal, wat net genuch ausgebilt ass an d'Handwierk ganz einfach net beherrscht.

Ech wéilt awer nach en anere Risiko hei nennen. Et ass deen, dass bei der Tätowéierung Laangzäitaflëss kënnen optauchen, dat heescht, dass d'Tattoo-Faarwe sech am Kierper verdeelen an net direkt mierklech Konsequenze kënnen hunn. Déi eenzeg Erkenntnis, déi an der Fachliteratur virläit, kënnt aus den USA. Do ass am Joer 2010 festgestallt ginn, datt d'Lymphkniet vun tätowéierte Mais sech an der Géigend vum Tattoo verfierwen an déiselwecht Faarf unhuele wéi den Tattoo selwer.

En äänleche Phenomeen ass bei tätowéierte Persoune beobacht ginn, déi Lymphkniet ewechoperéiert kritt hunn, nodeems Hautkriibsmetastase sech drop gebilt haten. Och hei haten d'Kniet déiselwecht Faarf wéi den Tattoo. Opgrond vun dësen Erfahrunge ginn d'Fachmedezinner dervun aus, datt d'Faarf vun engem Tattoo sech och am Gewebe beispillsweis vun der weiblecher Broscht usammelt. Dat heescht net, datt d'Mammemëllech eng aner Faarf kritt, mä et heescht awer, datt schwanger Fraen oder Fraen, déi stëllen, gutt berode sinn, op eng Tätowéierung ze verzichten, fir sech an hire Puppelchen ze schützen.

Eleng dës Beispiller ënnersträichen natierlech d'Wichtegkeet vun der Qualitéit vun der Faarf, mä virun allem och d'Wichtegkeet vun der Informatioun vum Client, dee virun esou Risiken onbedéngt gewarnt muss ginn.

An als net manner wichteg gesi mir de Code de déontologie un, mat deem sech d'Bedreiwer vun Tattoo-Studioen enger gewëssener Selbstverflichtung verschreiwen, esou zum Beispill där, op d'Ubrénge vu friemefeindlechen a rassistesche Symboler op der Haut vun hire Clienten ze verzichten.

An hei stellt sech trotzdeem d'Fro, ob en Tatoueur penaliséiert ka ginn, am Fall wou e beispillsweis en Hakekräiz op der Haut vun engem Client ubréngt, wann de Client dat ausdrécklech wënscht, oder ob just de Client strofbar ass, wann en dat Zeechen ëffentlech zur Schau stellt. Ech denken, dass et hei Interpretatiounsdivergenze ginn, déi definitiv misste gekläert ginn.

Erlaabt mer zum Schluss nach e Wuert zu der Altersbegrenzung op 16 Joer, déi eis wierklech als Gréng staark um Häerz louch! Se gëtt fir de Piercing an d'Tätowéierung agefouert, nodeems am initialen Text keng Alterslimitt virgesi war. Laut dem initialen Text wieren dës Forme vu Kierpermodifikatioun mat der Ënnerschrëft, eleng mat der Ënnerschrëft vun den Elteren, souguer bei Puppelcher, erlaabt ginn oder erlaabt bliwwen, well se ware bis haut net verbueden.

Als Gréng waren a bleiwe mir der Meenung, datt de Principe de précaution grad wéi bei anere Gesetzer hei muss iwwerweien. Dofir si mir frou, datt d'Alterslimitatioun op 16 Joer mam Accord vun den Eltere bei dësen Agrëffer nodréiglech Konsens an alle Reie fonnt huet. An dofir e grousse Merci.

Als Gréng froe mir eis souguer, ob et net vum juristesche Standpunkt hier méi sënnvoll gewiescht wär, d'Tätowéieren an d'Pierce bei Mannerjärege carrement ze verbidden, net well mir deene Jonke keng Freed wëlle vergënnen an hir Fräiheet wëllen aschränken, mä wéinst der juristescher Onsécherheet, déi entsteet, wann Eltere hire schréftlechen Accord ginn, datt un hirem Kand eng Kierpermodifikatioun virgeholl gëtt, ouni datt et eng medezinnesch Indikatioun oder eng kloer definéiert esthetesch Indikatioun dofir gëtt.

Streng geholl, dat geet aus Geriichtsuerteeler ervir, kënnen esou Agrëffer um Geriicht als bewosst zougefüügt Kierperverletzung u Mannerjäregen ugesi ginn, déi am Optrag vun den Elteren ausgefouert ginn. Och wann dës Agrëffer an eiser Gesellschaft generell net als suspekt ugesi ginn an och wann tätowéiert Persounen net méi mat raue Gesellen oder zwiliichtege Gestalten aus dem Routliichtmilieu a Verbindung bruecht ginn, esou mussen d'Eltere vun tätowéierfreedege Mannerjäregen awer mat méigleche juristesche Konsequenze vun hirem schréftlechen Accord rechnen, a se musse grad wéi d'Kanner dermat rechnen, datt d'Tätowéierungen oder d'Piercingen, déi a fréiere Joren duerchgefouert ginn, a spéidere Jore bereit ginn, schonn eleng wéinst de sozialen a berufflechen Nodeeler, déi tätowéiert jonk Leit kënnen erliewen. Schliisslech ass net all Patron begeeschtert, wann en Doudekapp him aus dem Halsausschnëtt vun engem Bewerber entgéintgrinst. An nach laang net all Patron ass bereet, esou e Bewerber anzestellen.

Dat heescht, datt Tätowéierungen, mä och opfälleg Piercingen, déi a fréiere Joren decidéiert gi sinn an ubruecht gi sinn, am spéidere Liewen zum Carrièrekiller kënne ginn. Dëst ass ee vun de Grënn, firwat ëmmer méi Leit decidéieren, hir Tätowéierung nees ewechmaachen ze loossen. Allerdéngs ass dës Prozedur net bëlleg a geléngt nach laang net ëmmer. A mir denken, dass een och doriwwer muss schwätzen.

Här President, domat ginn ech den Accord vun der grénger Fraktioun an der Hoffnung, datt dauerhaft Kierperverzierunge vill Leit glecklech maachen, mä och an der Hoffnung, datt hir gesondheetlech, sozial a finanziell Nowierkunge sech duerch dëse Projet de loi a Grenzen halen.

Domat soen ech lech Merci fir d'Nolauschteren a wäert mech och weiderhi weder piercen nach tätowéiere loossen.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Den Här Kartheiser huet d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser *(ADR)*.- Villmools Merci, Här President. Och vun eiser Säit aus fir d'Éischt emol e grousse Merci un den Här Engel. Ech mengen, meng Virriedner, déi hunn eis a ganz interessanten Ausféierungen a Biller e breede Spektrum presentéiert vun de Konsequenze vun dëse Praktiken, heiansdo just interessant, heiansdo bis grujeleg Beschreiwunge vun deem, wat d'Leit kann erwaarden. An dofir betounen och mir, datt dëst Gesetz absolutt an déi richteg Richtung geet.

Éischtens ass et do, fir d'Gesondheet vun de Leit ze schützen. Zweetens ass et do, fir déi mannerjäreg Persounen ze schützen. An drëttens muss een och soen, ass d'Regierung heimadder an duerch déi Diskussioun, déi mer haut haten, och däitlech opgefuerdert, deen Dossier weider am A ze behalen an d'Gesetz an all Reglementatiounen ëmmer esou unzepassen, datt déi Ziler, déi mer haut an dësem Gesetz hunn, och weiderhin erfëllt bleiwen.

Dofir: Och vun eiser Säit aus wëlle mer keng zousätzlech Geschichten erzielen, déi nach eng Kéier d'Noutwendegkeet vun dësem Gesetz androcksvoll ënnersträichen, mä mir wëlle just den Accord ginn an e Merci u jiddwereen, deen hei matgeschafft huet.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. An d'Wuert huet elo den Här Marc Baum.

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Merci, Här President. Ech sinn net tätowéiert, ech hu mer awer eng Zäit laang iwwerluecht, en Tattoo maachen ze loossen. Ech hu mech aus Grënn, déi meng sinn, derfir decidéiert, dat net maachen ze loossen. Ech hat mer awer eng Kéier en Ouerrank stieche gelooss, well jiddweree jo elo e bëssen erzielt huet, oder zumindest d'Madamm Lorsché, datt si sech dat net wäert maache loossen.

Ech mengen, den Tattoo gehéiert zur Anthropologie vum Mënsch, iwwer seng Geschicht eraus an der Vergaangenheet an och zu verschiddenen Zäitpunkten. An och haut mierke mer, datt den Tattoo en vogue ass, grad och bei jonke Leit. An et ass eng Demande gewiescht vum Secteur selwer, fir hei ze reglementéieren, well mer bis elo hei an engem relative Flou waren.

An dofir begréisse mer dat heite Gesetz och, ënnerstëtzen et och. Et schaaft Sécherheet; dat ass d'Demande vun den Tätowéierer. Et schaaft juristesch Sécherheet, et schaaft kloer Regele fir d'Hygiène a fir d'Propretéit. Et definéiert och minimal Formatiounen, déi Tätowéierer mussen hunn, a virun allem kläert et d'Informatiounsflicht vun deem, deen tätowéiert, par rapport zu deem, deen en Tattoo gemaach kritt. Sécherlech geet dat alles an déi richteg Richtung.

An der Kommissioun hate mer effektiv ee Moment d'Diskussioun ëm déi Alterslimitt. An ech muss lech soen, datt ech do éischter en Adept vum ursprénglechen Text vun der Regierung war, well fir mech d'Fro mat där heiter Dispositioun awer och net kläert, wat da geschitt bei 16-Järegen, wéi am Fall vun der Madamm Mergen hirem Meedchen, wou si jo gesot huet: „Op kee Fall hätt ech dat erlaabt mat 16, 17 Joer."

Wann ee 16, 17 Joer huet, weess een, datt d'Elteren dat net erlaben, mä da mécht een et trotzdeem. Da si mer an der kompletter Illegalitéit. Da ginn et guer keng Norme méi, déi gëllen. An ech weess net, ob mer mat där doter Regel wierklech jonke Leit e grousse Gefale gemaach hunn, par rapport zu deenen Usprëch, déi mer hunn, wat d'Hygiène, wat d'Propretéit a wat d'Gesondheet ugeet.

Dëst gesot, ënnerstëtze mer d'Gesetz. Et schaaft eng Reguléierung an engem Beräich, an deem et bis elo keng ginn ass.

Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président*.- Merci och. Ech mengen, d'Riednerlëscht ass um Enn. D'Wuert huet elo d'Madamm Gesondheetsministesch Lydia Mutsch.

Prise de position du Gouvernement

Mme Lydia Mutsch, *Ministre de la Santé*.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech si jo elo schonn iwwer véier Joer net méi Member vun deem héijen Haus hei, awer ech léieren ëmmer nach bäi. Dass den Ötzi Tattooen huet, dat wousst ech nach net, an dass dat Ganzt och schonn zréckgeet op ägyptesch Mumien, dat wousst ech och net. Also, ech si ganz opmierksam gewiescht fir déi vill interessant Zousazinformatiounen, déi ech am Kader vun dëser Debatt haut konnt kréien.

Bon, et ass hei scho vun allen Intervenanten, deenen ech Merci soen a ganz besonnesch natierlech dem Rapporteur, betount ginn, dass et hei drëms geet, enger gesellschaftlecher Realitéit Rechnung ze droen an eis erauszebewegen aus deem Flou, an deem mer haut sinn.

Dofir ass dat a mengen Aen och e ganz wichtegt Gesetz, deem mer, wann ech jo allen Intervenantë ka gleewen, haut unanime wäerten zoustëmmen. An ech sinn dofir och ganz frou,

dass mer eis eens sinn, wat de Contenu vun deem Gesetz ugeet, wat déi spezifesch gesetzlech Virschrëften elo betrëfft, déi, wéi gesot, bis haut inexistent bei eis am Land sinn.

Et ass elo haut méi vum Tatouage geschwat gi wéi vun de Sonnebänken. Trotzdeem ass béides Partie intégrante vun deem heite Gesetz. Ech wëll dofir och mam Tatouage ufänken a soen, dass mer hei zu Lëtzebuerg op alle Fall d'Chance hunn, dass dat, duerch déi vill Gespréicher, déi ech och selwer mam Secteur gefouert hunn, gutt ass, dass mir duerch d'Bänk ewech seriö Leit hunn, déi hei zu Lëtzebuerg aktiv sinn, an ech frou sinn, dass d'Majoritéit vun den Tatoueuren hei zu Lëtzebuerg hir Aarbecht, obwuel mer kee gesetzleche Kader haten, seriö gemaach huet.

Mä ech kann lech awer just soen: Och de Secteur ass Demandeur fir dee gesetzleche Kader, well wéi an all Secteur gëtt et och hei schwaarz Schof. An et geet einfach drëms, fir déi erauszekréien aus der Branche. An dofir ass et gutt, dass mer dee juristesche Flou behiewen. An et ass virun allem och gutt, dass mer de Risiko eliminéieren, fir dass mer hei net nëmme kleng Infektiounen opgrond vun hygieneschen Defiziter eliminéieren, mä virun allem och den Infektiounsrisiko fir vill méi schwéier, ustiechend Krankheeten domadder reduzéieren. An dofir sinn och grad déi Dispositioune ronderëm d'Hygiène, déi an dësem Gesetz sinn, esou besonnesch grouss.

Ech denken, an do ware mer eis direkt alleguerten eens an der Kommissioun, dass et och wichteg ass, dass hei spezifesch Formatiounen, grad am Beräich vun der Hygiène, ganz bedeitend sinn an dofir och e wichtegen Deel vun dësem Gesetz duerstellen, sief et fir Tatouage, sief et fir Piercing, sief et fir Cutting a Branding, woubäi mer eis alleguerten zum Deel geschuddert hunn, wou mer déi Fotoe gewisen hunn.

An ech mengen, deen een oder anere vun eis wousst, ier e sech mat dësem Gesetz beschäftegt huet, guer net, wat mat Cutting a Branding gemengt wier. An dofir begréissen ech et och ausdrécklech, dass, éischtens, d'Kommissioun sech familiariséiert huet mat deene ganzen Techniken, dass mer eng engagéiert Diskussioun an der Kommissioun haten an dass mer och, a mengen Aen, déi Dispositiounen am Gesetz all konnten integréieren, déi esou wichteg sinn.

Ech hunn et gesot: Dat heite Gesetz stellt net nëmmen eng Protektiounsgrondlag fir déi Leit, déi Client sinn, déi sech wëllen ee vun deenen Agréffer maache loossen, mä et ass och eendeiteg, an et ass esou geduecht, eng Hëllefstellung fir d'Bedreiwer, déi domadder genee wëssen an och net méi kënne soen, se wéissten et net, wat erlaabt ass a wat net. An dat gëtt och deenen, déi an deem Secteur aktiv sinn, eng Rechtssécherheet, déi ech als ganz wichteg ugesinn, well domadder ginn déi ofgeschreckt, déi onseriö sinn an déi de Secteur och net bei sech wëllt.

Et ass hei och ganz vill vu Kontrollmesurë geschwat ginn. Ech kann dat nëmmen ënnersträichen, wat hei ënner anerem den Här Graas gesot huet. An eng Bilanzéierung: Dat fannen ech eng wichteg an eng gutt Iddi, zum Beispill och am Zesummenhang mat deenen Erkenntnisser, déi mer ëmmer méi präzis kréien, wat d'Tätowéierungsfuerwen ugeet. D'Madamm Lorsché ass besonnesch dorobber agaangen.

Mä ech kann lech zousécheren, Här Graas, dass mir souwisou eis Gesetzer regelméisseg bilanzéieren an hei ganz besonnesch natierlech déi Etüden, déi elo kommen, déi eis zousätzlech och Opschloss ginn iwwert déi méiglech Niewewierkungen. Do kréie mer all Dag nei Erkenntnisser, déi mir och an eis Reflexiounen afléisse loossen an déi an deenen nächste Joren och kënnen an d'Bilanzéierung matafléissen.

Wat awer hei gesot ginn ass, ech mengen, vun allen Intervenanten, och vun der Madamm Hetto, déi hei d'Reflexioune vun der Madamm Mergen duergeluecht huet: De Schutz vun de Mannerjärege stoung am Fong bei all eise Considerationen am Mëttelpunkt. An ech géif soen, dat ass och gutt esou an dat ass och richteg esou. Dat ass och iwwregens net just eis Approche an dësem Gesetz, mä a ganz ville Gesetzer, wou et ëm d'Santé publique geet.

An et gouf hei gesot, an ech deelen dat zu 100%, et geet eis mat dësem Gesetz net drëms, jonke Leit eppes ze verbidden, an dat kënne mer och souwisou net, mä mir wëlle si awer viru méigleche Gesondheetsschied schützen an och verhënneren, dass mer, an ech denken do virun allem un déi Narben, déi dem Kierper iwwer bestëmmt Techniken zougefüügt ginn, virun allem bei deenen Interventiounen, déi herno souguer mat enger medezinnescher Interventioun absolutt net méi réckgängeg ze maache sinn an domat eng Hypothéik op engem seng Zukunft duerstellen, awer streng virginn an dass mer do och net nëmmen am Zesummenhang mat der exzessiver Péng, mat där esou Interventiounen zum Deel verbonne sinn, mä och mat de kierperleche Schied, déi ee sech domadder zoufüügt, awer - wéi soll ech soen? - besonnesch Precautioune wëllen an dëst Gesetz afléisse loossen.

Zu der Alterslimitt: Jo, do hu mer laang an der Kommissioun driwwer geschwat. Ech denken, dass hei de Rapporteur och e ganz, ganz gudde Resumé iwwert déi Diskussioune gemaach huet. Den Här Baum ass och nach eng Kéier kuerz a senger Interventioun dorobber agaangen. Bon, mir hunn eis natierlech gesot, an dofir si mer och an dësem Gesetz net a Richtung vun engem Verbuet gaangen, wat jo och deen een oder aneren hei ugeduecht huet, well verbidde kënne mer et net... A wann et net zu Lëtzebuerg ass, dann ass et zu Ibiza. Dann hu mer och näischt dovunner.

Mä mir hunn awer, mengen ech, elo dee gudde Mëttelwee fonnt, fir awer och d'Eltere mat an d'Verantwortung ze huelen, wann et drëm geet, fir eng Autorisatioun ze gi bei 16- bis 18-Järegen. An ech denken, dass dat e Kompromëss ass, deen absolutt richteg ass. An dofir deelen ech och déi Konklusiounen, déi aus deene ganz konstruktiven Diskussioune vun der Kommissioun erauskomm sinn an an dëst Gesetz agefloss sinn. Dat hu mer elo gutt esou hikritt. An dofir ass dat heiten och e Gesetz, wat eng maximal Akzeptanz hei an der Chamber wäert kréien.

Awer trotzdeem e puer Wierder zu de Sonnebänken, de Solarien, bon, wéi eng Regelen een do soll suivéieren. Doriwwer gëtt net esou oft geschwat, wéi wa mer an d'Vakanz ginn an d'Sonnecrème an d'Wallis paken. Mir wëssen alleguerten, dass mer solle virsiichteg mat der Sonn ëmgoen: Mer sollen eis areiwen, mer sollen e Sonnebrëll undoen, idealerweis och nach e klengen Hittchen. Mir schwätzen iwwer Hautkriibs. Eis Gesondheetsdirektioun ass immens aktiv, wat d'Präventiounsmesurë géint den Hautkriibs ubelaangt. An awer, an där Diskussioun kommen d'Sonnebänken ëmmer e bëssen ze kuerz. Vun hinne gëtt net esou vill geschwat. An dobäi misst awer nach méi doriwwer geschwat ginn, well se awer mat Risike behafft sinn.

An den internationalen Zentrum fir Kriibsfuerschung vun der Weltgesondheetsorganisatioun huet nach ganz rezent drop higewisen, dass UV-Stralen, an zwar och déi vun de Solarien, eendeiteg mat als kriibserregend agestuuft ginn. An donieft sinn UV-Strale fir Kanner a Jugendlecher nach méi schiedlech wéi fir déi Erwuessen. An dofir gesäit och dëse Gesetzesprojet vir, dass een eréischt ab 18 dierf an de Solarium goen.

Dat héiert sech streng un, mä vill vun den europäesche Memberstate si scho laang op deen dote Wee gaangen, einfach fir déi Jonk ze protegéieren, well een dat vläicht ze vill labber ugeet an deem Alter. An dofir gi mir och elo an déiselwecht Richtung wéi zum Beispill eis belsch Noperen, Däitschland oder och Éisträich a Portugal. An dofir gëllt och hei eng Meldeflicht fir e Studio, wou déi Servicer ugebuede ginn.

Et gëllt, verschidde Kategorië fir d'Geräter anzefëieren, woubäi déi stäerkst Apparater dann net méi einfach esou kënne verkaaft oder benotzt ginn. Sonnestudioe mussen Affichen ophänken, déi iwwert déi gesondheetlech Risiken informéieren. Dat ass vläicht net ganz dekorativ, mä dat ass awer aus Grënn vun der Santé publique absolutt noutwendeg. An och hei gëllen natierlech Hygiènesregelen an d'Formatioun vum Personal, genee wéi och Virgespréicher. Ech denken, dass dat ganz wichteg ass. An dat gëtt eis och gutt Méiglechkeeten, fir ze kontrolléieren a fir och déi Strofen ze applizéieren, wann et dann ebe muss sinn.

Ech sinn elo ganz interesséiert, ob dann deen een oder anere sech herno vläicht nach out, well mer hu jo elo nëmmen hei héieren, wien net tätowéiert ass. Mä wann déi Statistiken, déi an eisen Nopeschlänner zum Deel bestinn, op Lëtzebuerg applizéiert ginn, da sinn der heibannen op d'mannst eng hallef Dosen, déi awer tätowéiert sinn.

(Brouhaha)

Ech wëll et guer net wëssen, Här President. Dat geet mech och guer näischt un, well dat ass eppes ganz Perséinleches.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Dat hat awer elo aneschters geklongen.

Mme Lydia Mutsch, *Ministre de la Santé.*- Dat ass eppes ganz Perséinleches, Här President.

(Hilarité)

Awer wat net perséinlech ass, dat ass de Schutz vun eiser Populatioun an dat ass virun allem de Schutz vun de jonke Leit. An et ass dat, wat den Haaptinhalt vun dësem Gesetz ass. An dofir sinn ech zefridden iwwert déi Diskussioun, déi mer hei gefouert hunn. An ech hoffen och op eng ganz breet Zoustëmmung a soe Merci fir déi interessant Diskussioun hei an der Chamber an och an der zoustänneger Kommissioun.

Une voix.- Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Merci. Domat wäre mer dann um Enn vun eisen Diskussiounen ukomm a mer géifen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7000 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7000 et dispense du second vote constitutionnel

An d'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. De Quorum ass erreecht, dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo eriwwer.

Mir hu 60 Jo-Stëmmen, also eng Unanimitéit.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen (par M. Laurent Mosar), M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Sylvie Andrich-Duval), Michel Wolter (par M. Jean-Marie Halsdorf) et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel (par M. Gusty Graas), MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles, Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer;

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ass d'Chamber bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze froen?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

3. Ordre du jour

An ier mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour iwwerginn, wollt ech der Chamber eng kleng Ännerung vun eisem Ordre du jour vu muer proposéieren. Mir géifen, wann Dir domat d'accord sidd, d'Punkten 3 a 4, zwee Modèles de base, am Ufank vun der Sëtzung an Ugréff huelen a géifen da mat deem normalen Ordre du jour weiderfueren. Et ass ëmmer, souwäit ech dat gesinn, deeselwechte Minister an d'Kolleegen, déi gefrot gi sinn, d'Fraktiounscheffen, si mat där liichter Adaptatioun d'accord.

Ass d'Chamber och domat d'accord?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou decidéiert.

A mir géifen zum nächste Punkt iwwergoen, eng Orientéierungsdebatt iwwer Liewensmëttelverschwendung oder besser, wéi een déi Verschwendung ka verhënneren. Den éischte Riedner ass de Rapporteur fir déi Debatt, den Här Laurent Zeimet. An den Här Zeimet huet direkt d'Wuert.

4. Débat d'orientation sur le gaspillage alimentaire

Exposé

M. Laurent Zeimet *(CSV).*- Merci, Här President. „Rapporteur" war elo e grousst Wuert. Ech kommen dorobber zréck. Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech denken, ech soen lech näischt Neies, wann ech lech soen, datt mer an enger verréckter Welt liewen.

Une voix.- Déi eng méi, déi aner manner.

M. Laurent Zeimet *(CSV).*- Déi eng méi, déi aner manner.

M. André Bauler *(DP).*- Dat ass awer näischt Neies.

Mme Nancy Arendt *(CSV).*- Verréckt Leit virun allem.

M. Alex Bodry *(LSAP).*- De Generalsekretär vun der CSV muss dat wëssen.

M. Laurent Zeimet *(CSV).*- Da weess en op d'mannst, vu wat e schwätzt. Do hutt Der recht.

M. Mars Di Bartolomeo, *Président.*- Kolleegen, elo gi mer erëm an déi seriö Matière eran. Här Zeimet.

M. Laurent Zeimet *(CSV).*- Här President, déi eng, déi hunn net genuch z'iessen, déi aner hale Regimm oder verbëtze Liewensmëttel. A mir verbëtze Liewensmëttel net nëmmen doheem, mä schonns bei der Produktioun, dem Transport, dem Verkaf an an der Restauratioun. An dës Realitéit, dat ass en etheschen an en ekonomesche Problem. An dës Realitéit steet am krasse Widdersproch zu eisen nohaltegen Usprëch an eise Beméiungen am Klimaschutz.

Eng Foto vu Poubellë virun enger Bäckerei hei an der Stad huet virun enger Zäit e Stuerm vun Entrüstung ausgeléist. Natierlech schockéiert et, wann ee Liewensmëttel gesäit, déi ewechgehäit ginn, a wann ee weess, datt et vill Mënsche gëtt, déi net genuch z'iessen hunn, fir kënnen ze iwwerliewen.

Mä um Pranger stoung eigentlech net déi Bäckerei, um Pranger stounge mir. Mir a wéi mer selwer mat eise Liewensmëttel ëmginn. D'FAO, d'Ernärungs- a Landwirtschaftsorganisatioun vun de Vereenten Natioune schätzt, datt all Joer 1,3 Milliarden Tonnen u Liewensmëttel verbëtzt ginn. Een Drëttel vun der weltwäiter Liewensmëttelproduktioun géif esou verluer oder ewechgehäit ginn.

An der Europäescher Unioun ginn 100 Milliounen Tonnen u Liewensmëttel ewechgehäit. An hei bei eis schätzt d'Regierung de Gaspillage alimentaire op 68.000 Tonnen d'Joer oder 124 Kilo op de Kapp. Domat géife mer liicht ënnert der europäescher Moyenne leien.

Wou entstinn déi Verloschter bei eis? No der Etüd vun der Regierung entstinn 72% bei de Menagen doheem, 11% an der kollektiver Restauratioun, 9% an der Gastronomie, 7% an anere Commercen.

Här President, als CSV hu mer am Joer 2015 ugefaangen, eis mam Sujet vum Gaspillage alimentaire auserneenzesetzen. Deemools war a Frankräich grad och en Text gestëmmt ginn an et huet eis sënnvoll geschéngt, dëser Fro och bei eis nozegoen. Deemools louchen nach keng Zuele vir, wéi et mam Verloscht vu Liewensmëttel hei am Land wier. A mir haten do vun August bis Oktober am Joer 2015 eng Rei vun Entrevuen a Gespréicher, fir eis e Bild iwwert d'Situatioun bei eis am Land ze maachen.

Mir hunn eis mat Initiative wéi dem Cent Buttek an der Banque alimentaire gesinn, déi sécher eng Virreiderroll an der Vermeidung vum Gaspillage alimentaire spillen an och eng sënnvoll Ëmverdeelung am Benevolat leeschten.

600 Tonne Liewensmëttel gi vun deenen dräi Cent-Butteker zu Beggen, zu Péiteng an zu Beetebuerg all Joer verdeelt. 230 Benevoller erméigleche 588 Stéit, mam Accord vun den Offices sociaux, hir Liewensmëttel an aner Produiten an de Cent-Butteker kënnen ze kréien.

A wéi de President vun der däitscher Caritas festgestallt huet, erméiglecht esou eng Initiativ - bei hinnen d'Tafel, bei eis de Cent Buttek - et, datt u sech déi Leit hiert Akommes aneschters kënnen opdeelen, well se ebe bei de Käschte vun de Liewensmëttel esou kënne spueren.

Mir waren och bei der Stëmm vun der Strooss, déi Liewensmëttel, déi net méi verkaaft kënne ginn, verwäerten, weiderverschaffen a verdeelen. Mir hu mat der ULC iwwert d'Sensibiliséierung an d'Informatioun vun de Konsumenten diskutéiert, mat der Horesca an der Chambre des Métiers iwwer hir Efforten, fir Verschwendung ze vermeiden, awer och iwwert déi Hürden, déi se am Alldag begéinen.

D'Fro, där mer deemools nogoungen, war déi: Misste mer als Legislatur aktiv ginn, fir d'Verschwendung vu Liewensmëttel ze begrenzen? An d'Reaktioun vun eise Gespréichspartner war ganz ënnerschiddlech, mä dräi Punkte koumen ëmmer erëm: éischtens, d'Konfusioun iwwert déi verschidden Haltbarkeetsindikatiounen op de Produiten, datt d'Leit se net richteg verstinn, falsch interpretéieren; déi zum Deel strikt Virschrëften an der Sécurité alimentaire, déi d'Handhabung net ëmmer einfach maachen; an och bei den Initiativen awer eng Rei vu Finanzéierungsschwieregkeeten.

Duerch déi besote Foto vun der Bäckerei krut d'Diskussioun ëm de Gaspillage alimentaire eng nei Dynamik. Eng Rei vu Kolleegen hei aus dem Haus hu Froen zu dësem Thema un d'Regierung gestallt. Eis Fraktioun huet dunn de 27. Abrëll 2016 een Débat d'orientation mat Rapport ugefrot, deem dës Chamber zougestëmmt huet. An duerno ass leider laang näischt méi geschitt.